

Minister van Justitie en Veiligheid
Minister voor Rechtsbescherming

**Directoraat-Generaal
Rechtspleging en
Rechtshandhaving**
Directie Rechtshandhaving en
Criminaliteitsbestrijding

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

nota

Beslisnota beleidsreactie PGHR-rapport 'Buiten de rechter OM.'

Datum
24 maart 2023

Projectnaam
OMSB

Ons kenmerk

Dossiernummer
-

Bijlagen
1

Algemene leiding

Minister	SG
Datum/eindparaaf	Datum/paraaf

Van

DRC
Datum/paraaf

1. Aanleiding

Op 9 november 2022 heeft u aan de Tweede Kamer aangeboden het rapport van de procureur-generaal van de Hoge Raad "Buiten de rechter OM. Over de naleving van de wet door het Openbaar Ministerie bij het uitvaardigen van strafbeschikkingen". U heeft toegezegd de Tweede Kamer begin 2023 te voorzien van een inhoudelijke reactie. Daarnaast verzoekt de Eerste Kamer om een reactie op dit rapport.

2. Geadviseerd besluit

Instemmen met het verzenden aan de Eerste en Tweede Kamer van bijgevoegde brief inzake de beleidsreactie op het rapport "Buiten de rechter OM". De brief wordt mede namens de Minister voor Rechtsbescherming ondertekend.

3. Kernpunten

In de brief komen aan de orde uw zienswijze op de conclusies en aanbevelingen van het rapport, de reactie van het OM, en wordt een toezegging van uw voorganger afgedaan.

De procureur-generaal van de Hoge Raad houdt toezicht op de wijze waarop het OM bij de uitoefening van zijn taak de wettelijke voorschriften naleeft (art.122 Wet RO). U vindt het van essentieel belang dat het OM bij het uitvaardigen van de OM-strafbeschikking altijd de toepasselijke wettelijke voorschriften volledig naar behoren

naleeft. Met de Wet OM-afdoening heeft de wetgever het strafrechtelijk handhavingstekort willen aanpakken en ingezet op een betere benutting van de zittingscapaciteit. De OM-bevoegdheid zelfstandig strafbeschikkingen op te leggen is een zeer waardevol instrument gebleken bij de toenemende druk op de rechterlijke organisatie. Jaarlijks legt het OM ongeveer 84.000 strafbeschikkingen op.¹

**Directoraat-Generaal
Rechtspleging en
Rechtshandhaving**
Directie Rechtshandhaving en
Criminaliteitsbestrijding

Datum
24 maart 2023

Ons kenmerk
-

Rapport Buiten de rechter OM

Het rapport concludeert dat het OM grotendeels voldoet aan de wettelijke vereisten. Ten aanzien van de omschrijving van het feit waarop de strafbeschikking betrekking heeft is verbetering aan de orde. Ook de verstrekking van informatie aan de verdachte over de wijze waarop de strafbeschikking ten uitvoer wordt gelegd, is voor verbetering vatbaar. In het rapport wordt verder geconstateerd dat de wettelijke verplichting om relevante onderdelen van de OM-strafbeschikking te vertalen, vaak niet wordt nageleefd. In een beperkt aantal gevallen zijn sancties opgelegd die in strijd zijn met het recht. Tenslotte is gebleken dat de pandemie geen duidelijke invloed heeft gehad op de kwaliteit van de OM-afdoening. De procureur-generaal van de Hoge Raad doet een aantal aanbevelingen.

Reactie College van procureurs-generaal

Voor het College staat voorop dat het OM zich te allen tijde aan de wet moet houden. Het OM plaatst het voorliggende rapport in de sleutel van continu leren en het op peil houden van strafvorderlijke kwaliteit. Op onderdelen van de taakuitoefening is het OM nog onvoldoende nauwkeurig of schiet het tekort. In het bijzonder ten aanzien van de procedurele voorwaarden is ruimte voor verbetering. Daarom heeft het College opdracht gegeven zorgvuldig opvolging te geven aan alle verbeterpunten die de procureur-generaal van de Hoge Raad aanreikt. Hiertoe zijn diverse verbeteracties opgestart.

Strafbeschikking en verzet

Uw ambtsvoorganger heeft tijdens een commissiedebat begin 2020 toegezegd in de reactie op het rapport van de procureur-generaal in te zullen gaan op de vraag of de strafmaat die het OM hanteert bij het opleggen van strafbeschikkingen overeenkomt met de straffen die door de rechter worden opgelegd. Hierop wordt op de laatste pagina van de brief ingegaan.

Afsluiting

U vindt het belangrijk dat het OM aan alle wettelijke voorschriften voldoet. Het OM zal de voortgang van de verbeteracties monitoren en u hierover onder meer via het jaarbericht rapporteren. Deze reactie gecombineerd met het starten van de verbeteracties waarmee aan alle aanbevelingen opvolging wordt gegeven, geeft u het vertrouwen dat het OM hoge prioriteit geeft aan de opvolging van de aanbevelingen. U zegt in de brief toe het OM-jaarbericht aan de Tweede Kamer te zenden.

4. Toelichting

4.1. Politieke context

Tijdens het Commissie-debat 2 februari 2023 strafrechtelijk onderwerpen heeft alleen D66 vragen gesteld over de opvolging door het OM van de aanbevelingen

¹ 32.000 in misdrijfzaken en 52.000 in overtredingszaken (OM-Jaarbericht 2021).

de procureur-generaal bij de Hoge Raad. U heeft aangegeven dat het van essentieel belang is dat het OM bij de uitvoering van OM-Strafbeschikking volledig voldoet aan de wettelijke voorschriften en dat alle aanbevelingen van de procureur-generaal van de Hoge Raad worden opgevolgd. Tevens ligt er een VKC-verzoek uit de Eerste Kamer om de reactie op het rapport te mogen ontvangen.

**Directoraat-Generaal
Rechtspleging en
Rechtshandhaving**
Directie Rechtshandhaving en
Criminaliteitsbestrijding

Datum
24 maart 2023

Ons kenmerk
-

Over het feit dat het OM te zware zaken (> 6 jaarsfeiten) met een OM-strafbeschikking heeft afgedaan, heeft u samen met de minister voor Rechtsbescherming begin december 2022 een brief naar de TK gezonden. Dit kwam aan het licht naar aanleiding van een publicatie in Trouw, waarna het OM dossieronderzoek heeft verricht. Het ging om een relatief klein aantal zaken (44). Ook hier heeft u het standpunt ingenomen dat het essentieel is dat het OM te allen tijden aan de wet voldoet. Hierbij spelen ook de rechten van slachtoffers een rol, nu zij bij een OM- strafbeschikking (i.t.t. een zaak die aan de rechter wordt voorgelegd) geen spreekrecht hebben. Volgens het eigen beleid van het OM worden bovendien ernstig spreekrechtwaardige feiten niet met een OM-strafbeschikking afgedaan. Zowel Slachtofferhulp Nederland als de Nationale ombudsman hebben onder de aandacht gebracht dat de praktijk niet altijd in overeenstemming is met dit beleid. Tijdens het Commissie-debat 23 februari 2023 slachtofferbeleid heeft de minister voor Rechtsbescherming toegezegd te monitoren of het OM ernstig spreekrechtwaardige zaken met een strafbeschikking afdoet. Hier hadden verschillende fracties om gevraagd (D'66, PVV, PvdA). Daarnaast heeft het OM toegezegd na een jaar het dossieronderzoek te herhalen.

4.2. Krachtenveld

De beleidsreactie PGHR rapport 'Buiten de rechter OM' wordt geagendeerd op de Overlegvergadering met het College.

De brief en de beslisnota zijn afgestemd tussen DGRR, het OM, DGSenB, en de afdeling Communicatie.

5. Informatie die zich niet leent voor openbaarmaking

Niet van toepassing. Alles uit deze nota kan openbaar worden gemaakt.